

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums **AVGAS 100LL (<0.1% benzols)**
Revīzijas datums -
Datums 31.03.2014.

Versija:1

1. nodaļa VIELAS / MAISĪJUMA UN UZŅĒMĒJSABIEDRĪBAS / UZŅĒMUMA APZINĀŠANA

1.1. Ķīmiskā produkta nosaukums:

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Produkta kods: 002C0199

1.2. Vielas vai maisījuma attiecīgi apzinātie lietošanas veidi un tādi, ko neiesaka izmantot:

- Pielietojums: **Aviācijas degviela ar zemu svina saturu lidmašīnām ar virzuļu dzinējiem.**
Šis maisījums ir paredzēts lietošanai tikai slēgtajās sistēmās.
Tikai profesionāliem lietotājiem.
- Neizmantojot: Neizmantojot citiem nolūkiem bez sazināšanās ar piegādātāju. Nav pielietojams sadzīves vajadzībām.
Nedrīkst izmantot kā:
- degvielu jebkura veida automašīnām,
 - šķīdinātāju,
 - tīrīšanas līdzekli,
 - aizdedzināšanas šķidrums
 - ādas tīrīšanas līdzekli.

1.3 Informācija par drošības datu lapas piegādātāju

Piegādātājs Latvijā **SIA Neste Latvija**
Bauskas iela 58a, Rīgā, LV-1004,
tālr.: 66013359, fakss: 66013375.
www.nesteoil.lv
Par drošības datu lapu atbildīgās kompetentās personas e-pasta adrese:
direct.sales@nesteoil.com

Ražotājs: **Shell Aviation Finland Oy**
Ayritie 12 A, 01510 Vantaa, Finland
Tel.: +358 207289120
Fakss: +358 20728912

1.4 Ārkārtas situācijā zvanīt:

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests: 112
Valsts Toksikoloģijas centrs, **Saindēšanās un zāļu informācijas centrs**, Hipokrāta 2, Rīga,
Latvija, LV-1079; strādā 24 h diennaktī.
Tel. nr. **67042473**.

1.5 Cita informācija

Kombinētās nomenklatūras kods: 27 degviela.
NACE 2 kods: H51 Gaisa transports

2. nodaļa BĪSTAMĪBAS APZINĀŠANA

2.1. Klasifikācija Maisījums

Klasifikācija atbilstoši direktīvai 1999/45/EK:

- Fizikāli ķīmiskā bīstamība: **F+, R12** Īpaši viegli uzliesmojošs.
- Bīstamība cilvēka veselībai: **Xi, R38** Kairina ādu.
Xn, R20/21/22 Kaitīgs ieelpojot, nonākot saskarē ar ādu un norijot.
Xn, R65 Kaitīgs - norijot var izraisīt plaušu bojājumu.
R63 Iespējams kaitējuma risks augļa attīstībai.
R33 Kaitīgas kumulatīvas ietekmes draudi.
R67 Tvaiki var radīt miegainību un reiboni.
- Bīstamība videi: **N, R51/53** Toksisks ūdens organismiem, var radīt ilglaicīgu negatīvu ietekmi ūdens vidē.

Klasifikācija atbilstoši regulai 1272/2008 (CLP) (piemērojams no 2015 gada 1. jūnija):

- Fizikāli ķīmiskā bīstamība: **Flam. Liq. 1**, Uzliesmojoši šķidrums, 1. bīstamības kategorija;
H224 Īpaši viegli uzliesmojošs šķidrums un tvaiki.
- Bīstamība cilvēka veselībai: **Asp. Tox. 1**, Bīstams, ieelpojot, 1. bīstamības kategorija; **H304** Var izraisīt nāvi, ja norij vai iekļūst elpceļos.
Skin Irrit. 2, Ādas korozijs/kairinājums, 2. bīstamības kategorija; **H315** Kairina ādu.
Repr. 2, Toksiska ietekme uz reproduktīvo funkciju, 2. bīstamības kategorija 2; **H361** Ir aizdomas, ka var kaitēt auglībai vai nedzimušajam bērnam.

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

Acute Tox. 4(*), Akūts toksiskums (ārējs), 4. bīstamības kategorija; **H302** Kaitīgs, ja norij.
Acute Tox. 4(*), Akūts toksiskums (ādas), 4. bīstamības kategorija; **H312** Kaitīgs, ja nonāk saskarē ar ādu.

Acute Tox. 4(*), Akūts toksiskums (ieelpojot), 4. bīstamības kategorija; **H332** Kaitīgs ieelpojot.

STOT SE 3, Toksiska ietekme uz īpašu mērķorgānu – vienreizēja iedarbība, 3. bīstamības kategorija, narkoze ieelpojot. **H336** Var izraisīt miegainību vai reiboņus.

Bīstamība videi:

Aquatic Chronic 2, Ūdens videi bīstama viela, hronisks toksiskums, 2. bīstamības kategorija; **H411** Toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām.

2.2. Etīketes elementi:

Atbilstoši direktīvai 1999/45/EK:

Bīstamības simbols	
Paskaidrojums	Kaitīgs Bīstams videi Īpaši viegli uzliesmojošs
Bīstamās sastāvdaļas: iedarbības raksturojums	Satur: Benzīnu, Tetraetilsvinu. R12 Īpaši viegli uzliesmojošs. R38 Kairina ādu. R20/21/22 Kaitīgs ieelpojot, nonākot saskarē ar ādu un norijot. R65 Kaitīgs - norijot var izraisīt plaušu bojājumu. R63 Iespējams kaitējuma risks augļa attīstībai. R33 Kaitīgas kumulatīvas ietekmes draudi. R67 Tvaiki var radīt miegainību un reiboni. R51/53 Toksisks ūdens organismiem, var radīt ilglaicīgu negatīvu ietekmi ūdens vidē.
Drošības frāzes (S-frāzes):	S7 Uzglabāt cieši noslēgtu. S16 Sargāt no uguns – nesmēķēt. S23 Izvairīties no tvaiku ieelpošanas. S24/25 Nepieļaut nokļūšanu uz ādas un acīs. S36/37/39 Izmantot piemērotu aizsargapģērbu, aizsargcimdus un acu vai sejas aizsargu S62 Ja norīts, neizraisīt vemšanu, nekavējoties meklēt medicīnisku palīdzību un uzrādīt iepakojumu vai tā marķējumu. S61 Nepieļaut nokļūšanu vidē. Ievērot īpašos norādījumus vai izmantot drošības datu lapas. Tikai profesionāliem lietotājiem.

Īpašas prasības mazumtirdzniecības iepakojumam:

Nav piemērojams. Produkts tiek piegādāts cisternās, nefasētā veidā. Nav paredzēts patērētāju lietošanai un mazumtirdzniecībai.

Atbilstoši regulai 1272/2008 (CLP) (piemērojams no 2015 gada 1. jūnija):

Bīstamības pictogrammas:	
Signālvārds:	Briesmas!
Bīstamās sastāvdaļas:	Satur: Benzīnu, Tetraetilsvinu.
Bīstamības apzīmējumi:	H224 Īpaši viegli uzliesmojošs šķidrums un tvaiki. H304 Var izraisīt nāvi, ja norij vai iekļūst elpceļos. H315 Kairina ādu. H361 Ir aizdomas, ka var kaitēt auglībai vai nedzimušajam bērnam. H302 Kaitīgs, ja norij. H312 Kaitīgs, ja nonāk saskarē ar ādu. H332 Kaitīgs ieelpojot. H336 Var izraisīt miegainību vai reiboņus. H411 Toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām.

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

Drošības prasību apzīmējumi:

P210: Nelietot vietās, kur ir sastopams karstums/dzirksteles/ atklāta uguns/karstas virsmas. Nesmēķēt!
 P260: Neieelpot miglu/izgarojumus/smidzinājumu.
 P263 Izvairīties no saskares grūtniecības laikā/barojot bērnu ar krūti.
 P280: Izmantot aizsargcimdus/ aizsargapģērbu/ acu aizsargus/ sejas aizsargus.
 P301+P310: NORĪŠANAS GADĪJUMĀ: Nekavējoties sazinieties ar SAINDĒŠANĀS CENTRU vai ārstu.
 P304 + P340 IEELPOŠANAS GADĪJUMĀ: Ļaut piekļūt svaigam gaisam un turēt miera stāvoklī, lai būtu ērti elpot.
 P331: NEIZRAISĪT vemšanu.
 Tikai profesionāliem lietotājiem.

Īpašas prasības mazumtirdzniecības iepakojumam:

Nav piemērojams. Produkts tiek piegādāts cisternās, nefasētā veidā. Nav paredzēts patērētāju lietošanai un mazumtirdzniecībai.

2.3. Citi apdraudējumi:

Ietekme uz veselību:

Viegli kairina elpošanas sistēmu. Mēreni kairina acis.
 Šis produkts satur tetraetilsvinu, kas var uzkrāties cilvēka organismā. Ir pieejami epidemioloģiski pētījumi par cilvēkiem, ka pārmērīga grūtnieču pakļaušana tetraetilsvina iedarbībai var izraisīt bērna attīstības un nervu sistēmas darbības traucējumus. Šis produkts ir paredzēts lietošanai tikai slēgtās sistēmās.

Drošības apdraudējumi:

Šķidrums ātri iztvaiko ātri, un var aizdegties, izraisot strauju ugunsgrēku vai sprādzienu slēgtās telpās. Šis materiāls akumulē statisko elektrību. Pat ar pareizu saņemšanu un izolāciju, šis materiāls joprojām var uzkrāt elektrostatisko lādiņu. Ja tiek pieļauta elektrostatiskā lādiņa uzkrāšanās, var notikt tā izlāde, kas var aizdedzināt viegli uzliesmojošo tvaiku un gaisa maisījumu.

Cita informācija:

Šis maisījums nesatur vielas, kuras atbilst PBT vai vPvB kritērijiem, saskaņā ar REACH regulas XIII Pielikumu.

3. nodaļa SASTĀVS / INFORMĀCIJA PAR SASTĀVDAĻĀM

3.1. Viela

Nav piemērojams.

3.2. Maisījums

Maisījums. Maisījuma klasifikācijā izmantota kalkulācijas metode.

Komplekss ogleņūdeņražu maisījums, kas sastāv no parafīnu, cikloparafīnu, aromātiskajiem un un olefīnu rindas ogleņūdeņražiem ar oglekļa atomu skaitu pārsvarā no C4 līdz C12. Satur svina alkilatvasinājumus - antidetonācijas piedevas. Maksimālā svina koncentrācija: 0,56 g/l (0,056%). Maksimālais tetraetilsvina saturs ir 0,125%. Var saturēt arī vairākas piedevas, katru mazāk par 0,1%. Šis produkts ir iekrāsots tā klases identifikācijai. Satur benzolu koncentrācijā kas ir mazāka par 0,1%.

Vielas nosaukums	Identifikatori. EC Nr. CAS Nr.	Koncentrācija	Klasifikācija saskaņā ar direktīvu 67/548/EEK	Klasifikācija saskaņā ar regulu 1272/2008/EK (CLP)	Veids*	
Benzīns (Ligroīns ar zemu viršanas temperatūru – nestandarta)	EK: 289-220-8 CAS: 86290-81-5 Index: 649-378-00-4 REACH reģistrācijas nr.: 01-2119471335-39	99-100%	Carc. Cat. 2; R45 Muta. Cat. 2; R46 Xn; R65 <i>Piezīme P**.</i>	Flam. Liq., 1; H224 Skin Corr., 2; H315 Asp. Tox., 1; H304 STOT SE, 3; H336 Aquatic Chronic, 2; H411 <i>Piezīme P**.</i>	[1]	
Svina alkilatvasinājumi (Tetraetilsvins)	EK: 201-075-4 CAS: 78-00-2 Index: 082-002-00-1 REACH reģistrācijas nr.: nav pieejams.	0-0.125% (0,056% kā Pb) ***Piezīme 1	Repr. Cat. 1; R61 Repr. Cat. 3; R62 T+; R26/27/28 R33 N; R50-53 <i>Robežkoncentrācijas (kā Pb)</i> <i>***Piezīme 1:</i>	Repr., 1A; H360Df Acute Tox., 2; H330 Acute Tox., 1; H310 Acute Tox., 2; H300 STOT RE, 2; H373 Aquatic Acute, 1; H400 Aquatic Chronic, 1; H410 <i>Robežkoncentrācijas (kā Pb)</i> <i>***Piezīme 1:</i>	[1] [2]	
			C ≥ 0,1 % C ≥ 0,25 % 0,1 % ≤ C < 0,25 % 0,05 % ≤ C < 0,1 % C ≥ 0,05 %	Repr. Cat. 1; R61 T+; R26/27/28 T; R23/24/25 Xn; R20/21/22 R33	C ≥ 0,1 % C ≥ 0,05 %	Repr. 1A; H360D STOT RE 2; H373

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

Citas sastāvdaļas:	Var saturēt arī vairākas piedevas, katru mazāk par 0,1%: Toluols, CAS # 108-88-3. Etilbenzols, CAS # 100-41-4; <i>n</i> -heksāns, CAS # 110-54-3; Ksilols (izomēru maisījums), CAS # 1330-20-7; Naftalīns, CAS # 91-20-3; Cikloheksāns, CAS# 110-82-7; Kumols, CAS# 98-82-8; Trimetilbenzolu (visi izomēri), CAS# 25551-13-7. Krāsvielas un marķieri vai būt pievienoti nodokļu statusa identifikācijas un krāpšanās novēršanas nolūkā. Šis maisījums nesatur vielas, kuras atbilst PBT vai vPvB kritērijiem, saskaņā ar REACH regulas XIII Pielikumu.
--------------------	--

***Veidi:**

[1] videi vai veselībai bīstamas vielas;

[2] vielas ar arodekspozīcijas robežvērtību;

[3] PBT- vielas atbilstoši (EK) nr. 1907/2006, XIII pielikumam

[4] vPvB- vielas. atbilstoši (EK) nr. 1907/2006, XIII pielikumam

****Piezīme P:** Vielu neklasificē kā kancerogēnu vai mutagēnu, ja var pierādīt, ka tās sastāvā ir mazāk nekā 0,1 masas % benzola (Einecs Nr. 200-753-7) piemaisījumu.

*****Piezīme 1:** Norādītā koncentrācija ir procentuāli izteikta metāliskā elementa svāra attiecība pret kopējo maisījuma svaru.

Saīsinājumi, kā arī R un H frāžu skaidrojumi norādīti 16. nodaļā.

Arodekspozīcijas robežvērtības (ja tādas ir noteiktas) ir norādītas 8. nodaļā.

4. nodaļa PIRMĀS PALĪDZĪBAS PASĀKUMI

4.1. Pirmās palīdzības pasākumu apraksts

leelpošana:	Nogādājiet cietušo svaigā gaisā. Ja nenotiek strauja stāvokļa uzlabošanās, meklējiet medicīnisku palīdzību.
Kontakts ar ādu:	Novelciet notraipītās drēbes. Nekavējoties skalojiet ādu vismaz 15 min ar lielu daudzumu ūdens, pēc tam rūpīgi no mazgājiet ādu ar ziepēm un noskalojiet ar ūdeni. Ja parādās apsārtums, iekaisums, sāpes vai parādās pūslīši uz ādas, meklējiet medicīnisku palīdzību. Ja lietojat augstspiediena aprīkojumu, var notikt nejauša maisījuma injekcija zem ādas. Ja negadījums noticis lietojot augstspiediena iekārtu, cietušais nekavējoties jānogādā slimnīcā. Šādā gadījumā negaidiet, kamēr parādās kādi simptomi.
Kontakts ar acīm:	Nekavējoties skalot atvērtas acis ar lielu daudzumu ūdens. Pēc tam ļaujiet acīm 30 min. atpūsties. Ja apsārtums, dedzināšanas sajūta, neskaidra redze vai kairinājums nepāriet, meklējiet medicīnisku palīdzību.
Norišana:	NEIZRAISIET VEMŠANU! Nekavējoties meklējiet medicīnisku palīdzību. Ja cietušajam ir spontāna vemšana, nolieciet galvu uz leju (zem gurnu līmeņa), lai novērstu aspirācijas risku. Neko nedodiet caur muti bezsamaņā esošam cietušajam. Ja cietušais elpo, bet ir bez samaņas, novietojiet pozīcijā uz sāniem. Ja ir apstājies elpošana, veiciet mākslīgo elpināšanu. Nekavējoties meklējiet medicīnisko palīdzību. Ja sekojošas pazīmes parādās aizkavēti 6 stundu laikā, nogādājiet cietušo slimnīcā: - drudzis, ar temperatūru virs 38,3 ° C, - elpas trūkums, krūtīs sastrēgums, ilgstošs klepus vai sēkšana.
Palīdzības sniedzēju aizsardzība:	Sniedzot pirmo palīdzību, ir jāizmanto piemēroti personīgie aizsarglīdzekļi, kuru izvēle ir atkarīga no notikuma vietas, negadījuma rakstura un apkārtējās vides.

4.2 Svarīgākie simptomi un ietekme – akūta un aizkavēta

Pēc kontakta ar ādu:	Ādas kairinājuma pazīmes un simptomi var būt: dedzinoša sajūta, apsārtums, pietūkums, un pūslīšu veidošanās.
Pēc nokļūšanas acīs:	Acu kairinājuma pazīmes un simptomi var būt: dedzinoša sajūta un pārejošs acu apsārtums.
Ieelpojot:	Ja šķidrums materiāls nokļūst plaušās (aspirācija), pazīmes un simptomi var būt: klepus, aizrīšanās, sēkšana, apgrūtināta elpošana, sastrēgums krūtīs, elpas trūkums, un / vai drudzis. Elpošanas simptomu parādīšanās var aizkavēties vairākas stundas pēc iedarbības. Var attīstīties ķīmiskā pneimonija. Augstas koncentrācijas tvaiku ieelpošana var izraisīt centrālās nervu sistēmas (CNS) nomākumu, kas izpaužas kā: reibonis, neskaidra sajūta galvā, galvassāpes, slikta dūša un koordinācijas zudums. Ilgstoša ieelpošana var izraisīt bezsamaņu un nāvi. Dzirdes efekti sistēmas var izpausties kā: pagaidu dzirdes zudums un / vai džinkstēšana

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

ausīs.

Norijot:

Produkta norīšanas gadījumā var būt sekojoši simptomi: vēdera sāpes, nelabums, vemšana. Smagākos gadījumos var būt samaņas zudums hemolīze, iekšējo orgānu darbības traucējumi.

4.3. Norāde par nepieciešamo neatliekamo medicīnisko palīdzību un īpašu aprūpi

Ārstēt simptomātiski.

Svina alkilatvasinājumu (Tetraetilsvina) saturs maisījumā nav nozīmīgs un pēc nelaimes gadījumiem parasti nav nepieciešama ārstēšana pret akūtu saindēšanos ar svinu, izņemot, ja cietušais ir bijis pakļauts ļoti lielai koncentrācijai ilgstošā laika periodā.

5. nodaļa UGUNSDZĒSĪBAS PASĀKUMI

5.1. Ugunsdzēsības līdzekļi

Piemērotie ugunsdzēsības līdzekļi:

Putas, izsmidzināts ūdens vai migla, Sausais pulveris, CO₂. Smiltis vai zemi var lietot dzēšot tikai mazu aizdegšanos.

Nepiemēroti ugunsdzēsības līdzekļi:

Nelietot spēcīgu ūdens strūklu uz degoša produkta, jo tas var izraisīt tvaiku eksploziju un liesmu izplatīšanos. Nelietojiet vienlaicīgi putas un ūdeni, jo ūdens izjauc putu struktūru.

5.2. Īpaša vielas vai maisījuma izraisīta bīstamība

Var veidoties sekojoši bīstami sadegšanas produkti:

Komplekss maisījums no sīkām cietām un šķidrām daļiņām un gāzes (dūmi).

Oglekļa monoksīds var veidoties nepilnīgas sadegšanas rezultātā.

Neidentificēti organiski un neorganiski savienojumi.

Tvaiki ir smagāki par gaisu, tie izplatās uz zemes un var veicināt aizdegšanos no distances.

Produkts peld pa ūdens virsmu un var uzliesmot arī ūdenī.

5.3. Ieteikumi ugunsdzēsējiem

Ugunsdzēsējiem jāvalkā atbilstošs aizsarg aprīkojums un autonomie elpošanas aparāti (SCBA) ar pilnīgi slēgtu sejas daļu, kas darbojas paaugstinātā spiediena režīmā. Ugunsdzēsēju apģērbam (ieskaitot ķiveres, aizsarg apavus un cimds), jāatbilst Eiropas standartam EN 469 "Ugunsdzēsēju aizsargapģērbs. Ugunsdzēsēju aizsargapģērba veikspējas prasības".

5.4. Papildus informācija

Ugunsgrēka vietai blakus esošos konteinerus atdzesēt, apsmidzinot ar ūdeni. Ja iespējams, pārvietojiet tos prom no bīstamās zonas. Ja konstatējat, ka ugunsgrēku nav iespējams nodzēst, vienīgā pareizā rīcība ir nekavējoša evakuācija. Ugunsgrēka dzēšanā izmantotais materiāls (piem., ūdens, putas, u.c) notikuma vietā ir jāsavāc, jo tas satur produkta atlikumus, kuri nedrīkst nokļūt kanalizācijas sistēmā, grāvjos un ūdenstilpnēs. Savāktais materiāls jānodod iznīcināšanai atbilstoši vietējām likumdošanas prasībām kā bīstamie atkritumi.

6. nodaļa PASĀKUMI NEJAUŠAS NOPLŪDES GADĪJUMĀ

6.1. Individuālās drošības pasākumi, aizsardzības līdzekļi un procedūras ārkārtas situācijām

6.1.1. Glābšanas darbos neiesaistītām personām:

Neieelpojiet dūmus un tvaikus. Izvairieties no produkta saskares ar ādu, acīm un apģērbu.

Nelietojiet jebkāda veida elektrisko aprīkojumu. Nekavējoties pametiet notikuma vietu un sazinieties ar glābšanas dienestu.

6.1.2. Glābšanas personām:

Lietojiet individuālos aizsarglīdzekļus (skat. 8. nodaļu). Evakuējiet no notikuma vietas visu glābšanas darbos neiesaistīto personālu. Apturiet noplūdi, ja to var izdarīt bez personīga riska. Aizvāciet visus iespējamus aizdegšanās avotus. Veiciet piesardzības pasākumus pret statisko izlādi. Izvairieties no saskares ar izlijušu materiālu. Nekavējoties novelciet visu piesārņoto apģērbu, negaidiet līdz glābšanas pasākumu beigām.

Mēģiniet izkliedēt produkta radītos izgarojumus, vai novirzīt to plūsmu uz drošu vietu, piemēram, izmantojot „miglas aerosolus”. Veiciet piesardzības pasākumus, lai novērstu elektrostatisko izlādi. Nodrošiniet izmantotā aprīkojuma nepārtrauktu izolāciju un saņemšanu.

Pamatīgi izvēdiniet piesārņoto zonu, ja piesārņojums noticis telpās.

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

Izmantojiet teritorijas piesārņojuma konstatēšanai gaistošo organisko savienojumu gāzes detektorus. Ņemiet vērā, ka tvaiki ir smagāki par gaisu un pārvietojas pa zemes virsmu vai pazemes komunikācijām (kanalizācijas notekas, cauruļu un, elektroinstalācijas kanāli u.c.). Tvaiku pārvietošanās var notikt nozīmīgā attālumā. Ievērojiet attiecīgos vietējos un starptautiskos noteikumus, ja tādi ir piemērojami.

6.2. Vides drošības pasākumi

Nepieļaujiet produkta nokļūšanu kanalizācijā, grāvjos vai ūdenstilpnēs. Lai novērstu produkta izplatīšanos vai nokļūšanu ūdenstilpnēs, veidojiet barjeras no zemes vai smiltīm vai cita nedegoša materiāla.

Informējiet valsts institūcijas (Ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, pašvaldību, Vides valsts dienestu), ja:

- produkts ir izraisījis vides piesārņojumu (notekas, ūdenstilpnes, augsne vai gaiss),
- noplūdes apjoms var radīt ietekmi uz plašāku sabiedrību,
- noplūdi nav iespējams apturēt.

Ja Jūsu uzglabājami apjomi pārsniedz 25 tonnas, veiciet darbības atbilstoši apstiprinātajam „Civilās aizsardzības plānam”.

Ja ir notikusi jūras piesārņošana, rīkojieties atbilstoši „Ārkārtas situāciju plānam rīcībai gadījumos, kad no kuģa noplūdusi nafta vai tās produkti” (SOPEP), kā to prasa MARPOL 73/78 konvencijas 1.pielikuma 26. Punkts.

Piesārņojuma vietas attīrīšanai var būt nepieciešams vides speciālista padoms.

6.3. Ierobežošanas un savākšanas paņēmieni un materiāli

Lielu apjomu noplūde: Ja noplūdes apjoms pārsniedz 1 mucu, produkts ir jāsavāc ar mehāniskiem līdzekļiem, piemēram, jāpārsūknē ar sūkni īpašā, blīvi slēdzamā un attiecīgi marķētā tvertnē. Atlikumus nedrīkst noskalot ar ūdeni. Atlikumus jāsavāc ar atbilstošu, nedegošu absorbentu. Ja noplūde notikusi uz zemes, jānoņem augsnes virskārta. Viss savāktais produkts, piesūcinātie absorbenti un piesārņotā augsne ir uzskatāmi par bīstamajiem atkritumiem un ir jāievieto atsevišķos, īpaši marķētos konteineros un jānodod iznīcināšanai. Nododiet iznīcināšanai tikai licenzētam atkritumu apsaimniekotājam. Veiciet piesardzības pasākumus, lai novērstu elektrostatisko izlādi.

Mazu apjomu noplūde: Ja noplūdes apjoms ir mazāks par 1 mucu, ja ir iespējams, jāpārsūknē ar sūkni īpašā, blīvi slēdzamā un attiecīgi marķētā tvertnē. Atlikumus nedrīkst noskalot ar ūdeni. Ja produktu savākt ar sūkni nav iespējams, savāciet ar nedegošu, absorbējošu materiālu, un ievietojiet piemērotā konteinerā iznīcināšanai. Ja noplūde notikusi uz zemes, jānoņem augsnes virskārta. Viss savāktais produkts, piesūcinātie absorbenti un piesārņotā augsne ir uzskatāmi par bīstamajiem atkritumiem un ir jāievieto atsevišķos, īpaši marķētos konteineros un jānodod iznīcināšanai. Nododiet iznīcināšanai tikai licenzētam atkritumu apsaimniekotājam. Veiciet piesardzības pasākumus, lai novērstu elektrostatisko izlādi.

6.4. Atsauce uz citām nodaļām

Skatīt 1. nodaļu par ārkārtas situācijas kontaktinformāciju.

Skatīt 8. nodaļu par noplūdes gadījumā pielietojamiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

Skatīt 13. nodaļu par savāktā materiāla likvidēšanu.

7. nodaļa LIETOŠANA un GLABĀŠANA

7.1. Piesardzība drošai lietošanai

Vispārīgi piesardzības pasākumi

Degvielas iepildīšana lidmašīnās, tās pārkrāšana un paraugu ņemšana laboratoriskai testēšanai (it īpaši pudeļu mazgāšana) ir saistīta ar augstu benzīna tvaiku ekspozīciju. Izvairieties ieelpot tvaikus vai saskarties ar produktu. Izmantojiet tikai labi vēdināmās telpās. Pēc rīkošanās ar produktu, rūpīgi nomazgājiet rokas. Norādījumus par pielietojamiem individuālajiem aizsarglīdzekļiem skatīt 8. nodaļā.

Darbojoties ar produktu nedrīkst ēst vai dzert. NESMĒĶĒT! Nekad nepielietojiet degvielas uzsūkšanu ar muti.

Nodzēsiet jebkādu atklātu liesmu. Izslēdziet vai aizvēciet jebkādas dzirksteļu avotus. Tvaiki ir smagāki par gaisu un izplatās uz zemes virsmas, pat lielākā attālumā.

Pirms produkta lietošanas iepazīstieties ar lietošanas norādījumiem.

Jebkuru notraipītu lupatu, vienreizējās lietošanas papīru vai citus notraipītos izmantotos

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

materiālus savāciet un nododiet iznīcināšanai, lai novēstu to aizdegšanos.

Ja izmantošanas laikā ir risks ieelpot tvaikus vai aerosolu, izmantojiet vietējo ventilāciju.

Izmantojiet šajā drošības datu lapā sniegto informāciju riska izvērtēšanai atbilstoši vietējiem produkta izmantošanas apstākļiem, lai noteiktu pielietojamās kontroles drošai izmantošanai, uzglabāšanai un produkta iznīcināšanai.

Veiciet preventīvos pasākumus, lai novērstu noplūžu rašanos. Pirms darba uzsākšanas ar benzīna sūkni, izslēdziet visas ar akumulatoru darbināmās portatīvās elektroniskās ierīces (piemēram: mobilo telefonu, peidžeri un mūzikas atskaņotāju).

Notraipītām drēbēm pirms mazgāšanas ļaujiet izžūt gaisā labi ventilētā vietā.

Piesārņotos ādas izstrādājumus, ieskaitot apavus, nevar attīrīt un tie ir jānodod iznīcināšanai, lai novērstu atkārtotu izmantošanu.

Neizmantojiet produktu kā tīrīšanas līdzekli, šķīdinātāju vai kā degvielu automašīnām. Produkta sastāvā esošais tetraetilsvins var radīt nopietnu ietekmi uz veselību, salīdzinot ar parasto ikdienā izmantojamo bezsvina benzīnu.

Produkta pārkraušana: Tiek uzskatīts, ka droša lietošana ir pie ne vairāk kā 20°C vides temperatūras. Pārkraušanu var veikt tikai apmācīts personāls.

Autocisternām un līdzīga tilpuma uzglabāšanas tvertnēm: Nogaidiet 2 minūtes pēc tvertnes uzpildīšanas pirms lūku un skataku atvēršanas.

Liela tilpuma rezervuāriem: Nogaidiet 30 minūtes pēc tvertnes uzpildīšanas pirms lūku un skataku atvēršanas.

Pat ar pareizu saņemšanu, produkts var uzkrāt statisko elektrību. Ja tiek pieļauta elektriskā lādiņa uzkrāšanās, var notikt elektrostatiskā izlāde, tvaiku aizdegšanās ar iespējamu sekojošu cisternas eksploziju.

Darbības, kuru laikā var notikt apdraudējumu radoša statiskā elektrības uzkrāšanās var būt sekojošas: sūkņošana (īpaši turbulenta plūsma), maisīšana, filtrēšana, šķakatu veidošanās, tvertņu un rezervuāru tīrīšana un uzpilde, degvielas paraugu ņemšana, kalibrēšana, vakuuma izmantošana kravas pārkraušanā, mehāniskas kustības un citas.

Šīs darbības var novest pie statiskās enerģijas izlādes, piemēram, dzirksteļu veidošanās.

Ierobežojiet sūkņošanas līnijas ātrumu, lai izvairītos no elektrostatiskās izlādes rašanās pārsūkņošanas laikā (≤ 1 m/s līdz uzpildīšanas caurule ir iegremdēta līdz divkārtam tās diametra dziļumam, tad ≤ 7 m/s). Izvairieties nevienmērīgas pildīšanas un šķakatām. Neizmantojiet saspiestu gaisu pildīšanai, izkraušanai vai pārkraušanai.

Nodrošiniet, ka tiek ievēroti visi vietējie noteikumi par pārkraušanas un uzglabāšanas iekārtām. Pārkraušanas laikā jālieto individuālie aizsarglīdzekļi (skat 8. Nodaļu).

7.2. Drošas glabāšanas apstākļi, tostarp visu veidu nesaderība

Mucas un nelieli iepakojumi: Uzglabāt slēgtās tilpnēs, līdz lietošanas reizei. Nekraujiet vairāk par 3 mucām vienu virs otras. Izmantojiet tikai pareizi marķētas un noslēdzamas tvertnes. Veiciet piemērotus piesardzības pasākumus atverot noslēgtos traukus, jo uzglabāšanas laikā tvertnē var veidoties paaugstināts spiediens.

Liela tilpuma tvertnes un rezervuāri: Tvertnēm jābūt īpaši paredzētām šī produkta uzglabāšanai. Lejamkravu uzglabāšanas tvertnēm jābūt slēgtām. Tvertņu tuvumā nedrīkst atrasties siltuma un uzliesmošanas avoti. Uzglabāšanas tvertņu tīrīšanu, pārbaudi un apkopi jāveic īpašam speciālistam un tās laikā jāievēro stingras procedūras un piesardzības pasākumi. Lidojumu drošības nodrošināšanai, aviācijas degviela ir pakļauta stingrām kvalitātes prasībām un ražojuma integritāte ir ārkārtīgi svarīga. Jāievēro īpaša piesardzība, lai izvairītos no ūdens nokļūšanas ar aviācijas degvielā.

Degvielas pārsūkņošana slaukā var notikt elektrostatiskā izlāde, kas var izraisīt ugunsgrēku.

Lai samazinātu risku, nodrošiniet vis aprīkojuma saņemšanu un izolāciju.

Reservuāra augšpusē var uzkrāties uzliesmojoši un sprādzienbīstami degvielas tvaiki. Piemērojiet visus noteikumus, attiecās uz šā produkta iepakojumu un glabāšanu un glabāšanu.

Ieteicami materiāli: Rezervuāriem vai to oderēšanai jāizmanto tērauds vai nerūsējošais tērauds. Alumīniju var lietot gadījumos, ja tas nerada nevajadzīgu ugunsbīstamību.

Piemēroti citi materiāli ir: augsta blīvuma polietilēns ((HDPE); pilipropilēns (PP) un Vitons (FKM), kuri ir īpaši testēti uz savietojamību ar šo produktu. Tvertņu oderēšanai izmantot epoksīda krāsu ar amīnu piedevu. Plombēšanai un blīvēšanai izmantojiet: grafitu, PTFE, Viton A; Viton B.

Nesaderīgi materiāli: Daži sintētiskie materiāli var nebūt piemēroti izmantošanai tvertnēm vai tvertņu oderēšanai. Piemēri šādiem materiāliem ir: dabīgā gumija (NR); nitrilgumija (NBR); etilēnpropilēngumija (EDMP), polimetilmetakrilāts (PMMA); polistirols; polivinilhlorīds (PVC), polizobutilēns. Tomēr daži no šiem materiāliem var tikt izmantoti kā cimdu materiāls.

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

Īpaši norādījumi par tvertnēm:

Jebkura lieluma tvertnes, pat, ja tās ir iztukšotas, var saturēt sprādzienbīstamus tvaikus. Izlietos iepakojumus vai tvertnes nemetiniet, negrieziet un neurbjiet. Degvielas iepakojumu nedrīkst izmantot citu produktu uzglabāšanai.

7.3. Konkrēts(-i) gala lietošanas veids(-i)

Produkta apzinātie lietošanas veidi ir apskatīti degvielas ražotāja izstrādātajos ekspozīcijas scenārijos. Šajā drošības datu lapā ir iekļauti ekspozīcijas scenāriji, kas atbilst paredzētajam pielietojumam un ir saistīti ar produkta lietošanu pie gala patērētāja neizmainītā veidā (profesionālie vai industriālie lietotāji) un lejamkravas nogādāšanu līdz tam (autocisternās). Drošības datu lapa neietver scenārijus, kas saistīti ar maisījuma un to saturošo vielu ražošanu, starpproduktiem un fasēšanu. Nav paredzēta arī produkta lietošana patērētāju vajadzībām, piem., privātajām automašīnām, zāles plāvējiem utml.)

Piegādātājs nav paredzējis produkta izmantošanu citiem nolūkiem. Ja šāda vajadzība ir radusies (piemēram, fasēšana), par to ir jāziņo produkta piegādātājam. Neizmantojot citiem nolūkiem bez sazināšanās ar piegādātāju.

Aviācijas degviela ar zemu svina saturu lidmašīnām ar virzuļu dzinējiem.

Šis maisījums ir paredzēts lietošanai tikai slēgtajās sistēmās. Nav pielietojams sadzīves vajadzībām.

8. nodaļa IEDARBĪBAS PĀRVALDĪBA/INDIVIDUĀLĀ AIZSARDZĪBA

8.1. Pārvaldības parametri

Somijā (ražotāja norādītās):

Somijā noteiktā arodekspozīcija (HTP), atbilstoši Somijas Sociālās drošības un veselības aizsardzības ministrijas noteikumu „Iedarbības limiti Darba drošībai un veselībai”(738/2002)§ 38.				
Nosaukums	HTP8h mg/m ³ (8 h)	HTP8h ppm (ml/m ³) (8 h)	HTP15min mg/m ³ (15 min)	HTP15min ppm (ml/m ³) (15 min)
Tetraetilsvins	0,075 (zināmā kaitīgā koncentrācija, kā Pb)	-	0,023 (zināmā kaitīgā koncentrācija, kā Pb)	-
Naftas produkti, 3 grupa	100 (zināmā kaitīgā koncentrācija)	-	-	-

Latvijā:

Latvijā noteiktās pieļaujamās **arodekspozīcijas robežkoncentrācijas (AER)** darba vidē produkta sastāvdaļām (LR MK noteikumi 15.05.2007. nr. 325 „Darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās” 1., 2. pielikums):

Nosaukums	AER mg/m ³ (8 h)	AER ppm (ml/m ³) (8 h)	AER mg/m ³ (15 min)	AER ppm (ml/m ³) (15 min)
Benzīns	Nav noteikta	-	-	-
Tetraetilsvins	0,005	-	-	-

Latvijā noteiktie **bioloģiskās ekspozīcijas rādītāji (BER)**:

(Nodarbinātā organismā uzņemto ķīmisko vielu un to metabolītu koncentrācijas un ķīmisko vielu izraisīto bioloģisko efektu rādītāji nodarbinātā bioloģiskajā vidē, ko nosaka veselīem nodarbinātajiem, kuri ir pakļauti ķīmisko vielu un maisījumu iedarbībai aroda ekspozīcijas robežvērtības (AER) līmenī, LR MK noteikumi 15.05.2007. nr. 325 „Darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās”, 3 pielikums):

BER svinam (Pb): asinīs ir 40 µg Pb/100 ml

(references lielums - svina koncentrācijai asinīs aroda neekspozētai populācijai ≤ 10 µg/100 ml). Skatīt iepriekšminētos noteikumus par darbiniekiem veicamajām analīzēm.

DNEL (atvasinātie beziedarbības līmeņi)

Nosaukums	Ekspozīcijas ceļš	Ekspozīcijas veids (stermiņa, ilgstermiņa)	Ekspozīcijas objekts	Vērtība
-----------	-------------------	---	----------------------	---------

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

Benzīns, ligroīns ar zemu viršanas temperatūru	Ielpošana	Akūts, sistēmiskais efekts	Darbinieki	1300 mg/m ³ /15min
--	-----------	----------------------------	------------	-------------------------------

PNEC (Paredzamā beziedarbības koncentrācija vidē)

Vielā ir ogļūdeņražu maisījums ar kompleksu, ne vienmēr precīzi zināmu sastāvu. Līdz ar to konvencionālās metodes nav pielietojamas, lai noteiktu precīzu PNEC.

Uzraudzības metodes

Jākontrolē vielu koncentrācija darba vides gaisā, lai pārlicinātos par tās atbilstību AER normām.

Ieteicam lietot ECETOX TRA instrumentu arodekspozīcijas aprēķināšanai.

Pie darba ar produktu nedrīkst pieļaut grūtnieces. Nav vēlams arī grūtnieču uzturēšanās telpās, kur notiek darbs ar vielu.

Vispārējo veselības pārbaūžu laikā jāveic svina bioloģiskais monitorings darbiniekiem, kuri rīkojas ar šo produktu (LR MK noteikumi 15.05.2007. nr. 325 „Darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās”).

8.2. Iedarbības pārvaldība

Atbilstoša tehniskā pārvaldība

Pielietojamo atbilstošas arodekspozīcijas (AER) nodrošināšanas pasākumu veidu jāizvēlas atkarībā no riska novērtējuma un vietējiem apstākļiem.

Attiecīgie pasākumi ietver: Slēgtu sistēmu izmantošana. Atbilstoša sprādzienu droša ventilācija, lai nodrošinātu gaisa piesārņojuma koncentrāciju zem noteiktā AER līmeņa.

Ieteicama arī vietējā nosūces ventilācija tieši darba vietā. Jānodrošina acu skalošanas ierīces un dušas ārkārtas gadījumiem. Pēc darba ar produktu un pirms ēšanas, dzeršanas vai smēķēšanas, vienmēr nomazgājiet rokas. Regulāri mazgājiet darba drēbes un individuālos aizsarglīdzekļus (ja iespējams), lai likvidētu piesārņojumu. Nodrošiniet regulāru telpu uzkopšanu. Nosakiet procedūras par drošu produkta lietošanu. Izglītojiet un apmāciet darbiniekus par apdraudējumiem un veicamajām darbībām, lai nodrošinātu drošu produkta izmantošanu. Regulāri pārbaudiet AER līmeņa nodrošināšanai pielietoto iekārtu vai aizsarglīdzekļu darba kārtību. Ieteicams izveidot ugunsgrēka monitoringa un izsmidzināmo ugunsdzēsšanas sistēmu.

Individuālās aizsardzības pasākumi un individuālās aizsardzības līdzekļi:

Individuālie aizsarglīdzekļi:

Pielietojiet tikai sertificētus (ar CE zīmi) un atbilstoši darba vides riska novērtējumam izvēlētos aizsardzības līdzekļus.

Acu /sejas aizsardzība

Drošības brillēm jāatbilst apstiprinātiem standartiem (EN166) un tās ir jālieto, ja riska novērtējums norāda to nepieciešamību, lai izvairītos no šķidrums šļakatām vai produkta miglas. Ja ir iespējams kontakts ar vielu, jāpielieto sekojoša aizsardzība: pret šļakatām drošas brilles.

Roku aizsardzība

Ķīmiski izturīgi, necaurļaidīgi cimdi, kas atbilst apstiprinātiem standartiem, ir jālieto visu ķīmiskā produkta lietošanas laiku, ja riska novērtējums norāda to nepieciešamību.

Lietošanas laikā pārbaudiet, vai cimdi joprojām nodrošina ražotāja norādīto aizsardzības līmeni. Jāpiezīmē, ka viena materiāla cimdu izturība var atšķirties dažādiem ražotājiem. Ja strādājat ar maisījumiem, kas satur dažādas vielas, cimdu izturības līmeņus nav iespējams aprēķināt pilnīgi precīzi. Cimds jāuzvelk tikai uz sausām rokām. Ieteicama ādu mitrinoša roku krēma lietošana. Ja ir paredzēts ilgstoša saskare ar produktu, jālieto nitrila cimdi, kuriem aizsardzības līmenis ir vismaz 240 min, bet ieteicams >480 min (EN374). Īslaicīgai aizsardzībai pret šļakatām var izmantot zemāka aizsardzības līmeņa cimdus (neoprēna, PVC), ja tie tiek regulāri mainīti. Cimdu biežums nav drošs kritērijs lai izvēlētos atbilstošus cimdus strādājot ar ķīmiskām vielām.

Ķermeņa aizsardzība

Ķīmiski izturīgi, necaurļaidīgi cimdi, apavi, priekšauts (ja ir šļakatu risks).

Elpošanas aizsardzība

Nepietiekamas ventilācijas vai neefektīvu tehnisko pasākumu gadījumā, lietojiet elpošanas aizsarglīdzekļus respiratorus. Izvēlieties piemērotu maskas un filtra kombināciju. Ja ir respiratori ar gaisa filtru nav pietiekami (iespējams skābekļa trūkums, ļoti liels gaisa piesārņojums, slēgtas telpas), izmantojiet elpošanas aparātus ar pozitīvu spiedienu.

Termālā bīstamība

Nav piemērojams.

Vides tehniskā pārvaldība

Ieteicam ekspozīciju vidē aprēķināt ar Petrorisk modeli.

Jāievēro vietēji noteikumi par gaistošo organisko savienojumu emisiju ierobežojumiem.

Emisiju samazināšanai gaisā jānotiek 90-100% apmērā. Informācija par pasākumiem ārkārtas gadījumos pieejama 6. nodaļā.

Notekūdeņi no pārkrāušanas vietas pirms iepludināšanas kanalizācijas sistēmā ir jāattīra līdz

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

normatīvajos aktos noteiktajam līmenim.

Municipālās attīrīšanas iekārtas parasti var nodrošināt attīrīšanu līdz 95,5 %.

9. nodaļa FIZIKĀLĀS UN ĶĪMISKĀS ĪPAŠĪBAS

9.1. Vispārīgā informācija

Izskats	Zils, caurspīdīgs šķidrums.
Smarža	Ogļūdeņražu.
pH	Nav piemērojams.
Viršanas punkts	25 - 170 °C.
Kušanas / sasalšanas punkts:	< -47 °C.
Uzliesmošanas punkts	-40 °C.
Augšējās/ apakšējās uzliesmojamības vai sprādzienbīstamības robežas	1 - 8 % (V).
Pašaizdegšanās temperatūra	> 250 °C.
Relatīvais tvaika spiediens	380 - 490 hPa pie 38°C.
Blīvums	0.69 - 0.76 g/cm ³ pie 15°C.
Šķīdība ūdenī	Nav šķīstošs.
Šķīdība citos šķīdinātājos	Dati nav pieejami.
Ūdens-oktanola sadales koeficients	2-7
Kinemātiskā viskozitāte:	0.5 - 0.75 mm ² /s pie 40°C.
Tvaiku spiediens:	>10 kPa
Tvaiku blīvums (gaiss=1):	>3.
Uzliemojamība	Nav piemērojams.
Oksidēšanās īpašības:	Nav piemērojams.
Sprādzienbīstamība:	Nav klasificēts.

9.2 Cita informācija

Elektriskā vadītspēja	Zema: < 100 pS/m. Šī materiāla vadītspēja ļauj tam uzkrāt statisko elektrību.
-----------------------	--

10. nodaļa STABILITĀTE UN REAĢĒTSPĒJA

10.1. Reaģētspēja	Var oksidēties gaisa klātbūtnē.
10.2. Ķīmiskā stabilitāte	Produkts ir stabils normālos lietošanas apstākļos.
10.3. Bīstamu reakciju iespējamība	Normālos uzglabāšanas un lietošanas apstākļos bīstamas reakcijas nenotiks.
10.4. Apstākļi, no kuriem jāizvairās	Izvairīties no visiem iespējamiem aizdegšanās avotiem (karstuma, dzirkstelēm, liesmas).
10.5. Nesaderīgi materiāli	Spēcīgi oksidētāji.
10.6. Bīstami noārdīšanās produkti	Normālos uzglabāšanas un lietošanas apstākļos noārdīšanās nenotiek. Sadegšanas gadījumā, tas ir atkarīgs no apstākļiem. Sadegšanas laikā var rasties dažādas gaisu piesārņojošas cietvielas, šķidrums un gāzes, ieskaitot oglekļa monoksīdu, oglekļa dioksīdu un citus organiskus savienojumus, kuru rašanās ir atkarīga no tā, vai materiāls sadeg vai oksidējas.
10.7. Cita informācija	Produkts uzkrāj statisko elektrību un noteiktos apstākļos, notiekot tās izlādei, tas var aizdegties.

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

11. TOKSIKOLĢISKĀ INFORMĀCIJA

11.1 Informācija par toksikoloģisko ietekmi

Akūta toksicitāte:

Dati par maisījumu:

Šie dati attiecas uz maisījumu:

Orāli, zema toksicitāte : LD50>2000 mg/kg žurka;

Dermāli, zema toksicitāte : LD50>2000 mg/kg trusis;

Ielpojot, zema toksicitāte: LC50>5mg/l4h, žurka.

Dati par sastāvdaļām:

Produkta/ sastāvdaļas nosaukums	Metode	Suga	Rezultāts	Iedarbības laiks
Benzīns (Ligroīns ar zemu viršanas temperatūru – nestandarta)	LD50 orāli, OECD 401	Žurka	>5000 mg/kg	-
	LD50 ieelpojot, OECD 403	Žurka	> 5610 mg/m ³ gaisa	-
	LD50 dermāli, OECD 402	trusis	>2000 mg/kg	4 stundas
Svina alkilatvasinājumi (Tetraetilsvins)	LD50 orāli, OECD 401	Žurka	> 14,18 mg/kg	-
	LD50 ieelpojot, OECD 403	Žurka	> 0,85 mg/l gaisa	-
	LD50 dermāli	Gvinejas cūciņa	500-1000 mg/kg	

Kairinājums/ kodīgums

Dati par maisījumu:

Kairina ādu. Viegls, pārejošs acu kairinājums.

Dati par sastāvdaļām:

Produkta/ sastāvdaļas nosaukums	Metode	Suga	Rezultāts	Ekspozīcija
Benzīns (Ligroīns ar zemu viršanas temperatūru – nestandarta)	Akūts dermāls kairinājums: OECD 404	Trusis	Āda – pēc 24 h eritēma, kas pāriet pēc 14 dienām.	4 stundas
	Akūts acu kairinājums: OECD 405	Trusis	Acis – viegls kairinājums, kas pilnīgi pāriet pēc 4 dienām.	
Svina alkilatvasinājumi (Tetraetilsvins)	Dati nav pieejami augstās akūtās toksicitātes dēļ.			

Sensibilizācija

Nav zināma iedarbība ne par maisījumu, ne par tā sastāvdaļām.

Mutagenitāte

Nav zināma iedarbība ne par maisījumu, ne par tā sastāvdaļām.

Kancerogenitāte

Nav zināma iedarbība ne par maisījumu, ne par tā sastāvdaļām.

Toksicitāte reproduktīvai sistēmai

Tetraetilsvins: NOAEL, peles <1 mg/kg. Augstākās devās ir dati par samazinātu grūtniecības iestāšanos, spontāniem abortiem, augļa attīstības defektiem.

Aspirācijas bīstamība

Pamatojoties uz epidemioloģiskiem datiem par cilvēkiem, šis produkts, nokļūstot plaušās (aspirācija), var izraisīt ķīmisko pneimoniju un nāvi.

Toksiska ietekme uz īpašu mērkorgānu (STOT)

Vienreizēja iedarbība: Augstas koncentrācijas ieelpošana var izraisīt centrālās nervu sistēmas darbības nomākumu, kas izpaužas kā galvas sāpes, reibonis un slikta dūša. Ja ietekme turpinās, var iestāties bezsamaņa un nāve.

Atkārtota ietekme: ir ziņojumi par toksiskumu nierēm. Ļoti augstu devu ieelpošana var izraisīt sirds ritma traucējumus un sirds apstāšanos.

Atkārtotas devas toksicitāte

Tetraetilsvins: NOAEL, orāli, OECD 409: 0.009 mg/kg

Potenciāli akūta iedarbība uz veselību

Pēc kontakta ar ādu:

Ādas kairinājuma pazīmes un simptomi var būt: dedzinoša sajūta, apsārtums, pietūkums, un pūslīšu veidošanās.

Pēc nokļūšanas acīs:

Acu kairinājuma pazīmes un simptomi var būt: dedzinoša sajūta un pārejošs acu apsārtums.

Ielpojot:

Ja šķidrums materiāls nokļūst plaušās (aspirācija), pazīmes un simptomi var būt: klepus, aizrīšanās, sēkšana, apgrūtināta elpošana, sastrēgums krūtīs, elpas trūkums, un / vai drudzis. Elpošanas simptomu parādīšanās var aizkavēties vairākas stundas pēc iedarbības. Var attīstīties ķīmiskā

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

pneimonija.

Augstas koncentrācijas tvaiku ieelpošana var izraisīt centrālās nervu sistēmas (CNS) nomākumu, kas izpaužas kā: reibonis, neskaidra sajūta galvā, galvassāpes, slikta dūša un koordinācijas zudums. Ilgstoša ieelpošana var izraisīt bezsamaņu un nāvi.

Dzirdes efekti sistēmas var izpausties kā: pagaidu dzirdes zudums un / vai dzīnkstēšana ausīs.

Norijot:

Produkta norīšanas gadījumā var būt sekojoši simptomi: vēdera sāpes, nelabums, vemšana. Smagākos gadījumos var būt samaņas zudums hemolīze, iekšējo orgānu darbības traucējumi.

Simptomi / pazīmes, kas saistīti ar fizikālo, ķīmisko un toksikoloģisko raksturojumu

Pēc kontakta ar ādu:

Var būt sekojoši simptomi:

- dedzinoša sajūta,
- apsārtums,
- pietūkums,
- pūslīšu veidošanās.

Pēc nokļūšanas acīs:

Var būt sekojoši simptomi:

- kairinājums
- apsārtums.

Ieelpojot:

Var būt sekojoši simptomi:

- elpošanas ceļu kairinājums
- klepus
- CNS nomākums

Norijot:

Nav īpašu specifisku pazīmju.

- Vēdera sāpes
- Slikta dūša
- Vemšana

Aizkavēta un tūlītēja, kā arī hroniska ietekme, ko rada īslaicīga un ilgstoša iedarbība

Tūlītēja ietekme

Iespējamā tūlītējā ietekme Nav pieejama

Iespējamā aizkavētā ietekme Nav pieejama

Ilgstoša iedarbība

Iespējamā tūlītējā ietekme

Iespējamā aizkavētā ietekme Nav pieejama

Iespējama hroniska ietekme uz veselību

Kancerogenitāte Nav ziņu par būtisku ietekmi vai kritisku bīstamību

Mutagenitāte Nav ziņu par būtisku ietekmi vai kritisku bīstamību

Teratogenitāte Maisījumā esošais tetraetilsvins var ietekmēt auglību un nodarīt kaitējumu nedzimušam bērnam. Iespējami attīstības defekti, samazināt svars, priekšlaicīgas dzemdības, neiroloģiski traucējumi

Ietekme uz attīstību Nav ziņu par būtisku ietekmi vai kritisku bīstamību

Ietekme uz auglību Maisījumā esošais tetraetilsvins var ietekmēt auglību (grūtniecība siestāšanās).

Cita informācija

Nav pieejama

12. EKOLOĢISKĀ INFORMĀCIJA

12.1. Toksicitāte

Produkta/sastāvdaļas nosaukums	Rezultāts	Sugas	Iedarbības laiks
AVGAS 100LL (<0.1% benzols)	<u>Akūta toksicitāte:</u> LL/EL/IL50 > 1 <= 10 mg/l LL/EL/IL50 > 1 <= 10 mg/l LL/EL/IL50 > 1 <= 10 mg/l	Zivis Vēžveidīgie Aļģes	

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

	LL/EL/IL50 >10 <= 100 mg	Mikroorganismi	
	Hroniska toksicitāte: NOEC/NOEL > 1.0 - <= 10 mg/l NOEC/NOEL > 1.0 - <= 10 mg/l	Zivis Vēžveidīgie	
Benzīns (Ligroīns ar zemu viršanas temperatūru – nestandarta)	LC50: 3.1 mg/l >24 h LC50: 2.2 mg/l >48	Zivis, saldūdens: Lepomis macrochirus	
Svina alkilatvasinājumi (Tetraetilsvins)	LC50: 3.1 mg/l >24 h LC50: 2.2 mg/l >48 h	Zivis, saldūdens: Lepomis macrochirus	24 stundas 48 stundas
	LC50 0.23 mg/l > 96 h LC50 (): 0.027 mg/l >96h LC50 0.1 mg/l >96 h	Zivis, jūras ūdens Bezmugurkaulnieki, jūras ūdens Alģes, jūras ūdens,	96 stundas 96 stundas 96 stundas

12.2. Noturība un spēja noārdīties

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)	Produkta galvenās sastāvdaļas s bioloģiski sadalās, tomēr maisījums satur komponentus, kam piemīt tendence saglabāties vidē. Gaistošie organiskie savienojumi ātri oksidējas fotoķīmisko reakciju rezultātā.
Svina alkilatvasinājumi (Tetraetilsvins)	Tetraetilsvins nav noturīgs ūdens vidē, daļēji tas iztvaiko, vai pakāpeniski sadalās abiotiskos procesos, veidojot neorganiskus savienojumus. Pussabrukšanas periods ir 2-5 dienas (Harrison un citi, 1986).
Benzīns	Viegli biodegradējas, OECD 301 F: ThOD 10 dienās=60% ThOD 28 dienās =77%

12.3. Bioakumulācijas potenciāls

Produkta/sastāvdaļas nosaukums	LogP _{ow}	BCF	Rezultāts
Svina alkilatvasinājumi (Tetraetilsvins)	-	300-460	Augsts aprēķinātais bioakumulācijas potenciāls, bet ātri (2-5 dienās) sadalās par etilsvina sāļiem, kuriem nav tik augsts bioakumulācijas potenciāls. Tomēr jāņem vērā, ka tīra svina biokumulācijas potenciāls ir ļoti augsts.
Benzīns	>3	10 – 2500 (dažādi ogļūdeņraži)	Piemīt bioakumulācijas potenciāls, tomēr jāņem vērā augstāko organismu spēja metabolizēt ogļūdeņražus, kas samazina, šo potenciālu.

12.4. Mobilitāte augsnē

No ūdens vai zemes virsmas iztvaiko dienas laikā. Lieli daudzumi var iesūkties zemē un piesārņot gruntsūdeņus.
Ja tiek attīrīts bioloģiskajās attīrīšanas iekārtās, jāņem vērā, ka sediments var saturēt svinu.

12.5. PBT un vPvB ekspertīzes rezultāti

PBT	Nav piemērojams
vPvB	Nav piemērojams

12.6. Citas nelabvēlīgas ietekmes

Uz ūdens virsmas veido plēvīti, kas traucē skābekļa apriti un var negatīvi ietekmēt ūdens organismus.

13. nodaļa APSVĒRUMI, KAS SAISTĪTI AR APSAIMNIEKOŠANU

13.1. Atkritumu apstrādes metodes

Produkts

Iznīcināšanas paņēmieni Atkritumi jāiznīcina atbilstoši federālajai, valsts, un vietējai vides aizsardzības likumdošanai. Neizlietotu produktu, notraipītos individuālos aizsardzības līdzekļus, darbā izmantotās lupatas u.c., uzskatīt par bīstamiem atkritumiem un nodot licenzētam bīstamo atkritumu pārstrādes uzņēmumam.

Atkritumu **Neizlietots produkts:**

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

klasifikators: EWC kods: 130702* (degviela).

Iepakojums

Nav piemērojams. Maisījums netiek fasēts, bet piegādāts lejamkravā, autocisternās.

14. INFORMĀCIJA PAR TRANSPORTĒŠANU

Lielu apjomu pārvadāšanai tālās distancēs lielos tilpumos, ievērojiet 7. un 10. nodaļā sniegtos norādījumus.

	Sauszemes transports ADR/RID	Jūras transports IMDG	Gaisa transports ICAO/IATA
14.1. ANO Nr.	UN1203	UN1203	UN1203
14.2. ANO sūtīšanas nosaukums	Benzīns	Benzīns	Benzīns
14.3 Transportēšanas bīstamības klase	3	3	3
Marķējums			
14.4. Iepakojuma grupa	II	II	II
14.5 Vides apdraudējums	Jā	Jūru piesārņojoša viela.	
14.6 Īpaši piesardzības pasākumi lietotājiem	Skatīt DDL 7 nodaļu par rīcību ar vielu un tās uzglabāšanu, kas lietotājam jāzina par transportēšanu.	Skatīt DDL 7 nodaļu par rīcību ar vielu un tās uzglabāšanu, kas lietotājam jāzina par transportēšanu.	Skatīt DDL 7 nodaļu par rīcību ar vielu un tās uzglabāšanu, kas lietotājam jāzina par transportēšanu.
14.7 Transportēšana bez taras atbilstoši MARPOL 73/78 II pielikumam un IBC kodeksam.	-	Nav piemērojams, ja netiek pārvadāts lejamkravā pa jūru.	-

15. nodaļa REGLAMENTĀTĪVA INFORMĀCIJA

15.1. Drošības, veselības jomas un vides noteikumi/normatīvie akti, kas īpaši attiecas uz vielām un maisījumiem

ES Regula (EK) Nr. 1907/2006

(REACH)

XIV pielikums – To vielu

saraksts, uz ko attiecas

licencēšana

Īpaši bīstamas vielas

Tetraetilsvins ar lēmumu ED/169/2012 ir iekļauts kandidātvielu sarakstā.

XVII pielikums – dažu bīstamu

vielu, maisījumu un

izstrādājumu ražošanas, tirgū

laišanas un lietošanas

ierobežojumi

Svina alkilatvasinājumi (tetraetilsvins):

Vielai, kas Regulas (EK) Nr. 1272/2008 VI pielikuma 3. daļā ir klasificēta kā 1.A kategorijas, 30. ieraksts – Reproductīvajai funkcijai toksiskas vielas: 1.A kategorija, piemēro šādus noteikumus:

Nelaiž tirgū un nelieto: kā vielas, kā citu vielu sastāvdaļas, maisījumos piedāvāšanai plašam patērētāju lokam, ja atsevišķā koncentrācija vielā vai maisījumā ir vienāda vai lielāka nekā 0,1 % - īpašā piemērojamā robežkoncentrācija (kā metālisks Pb).

Atkāpe ir piemērojama degvielām, ko pārdod slēgtajās sistēmās.

Latvijas ierobežojumi

Latvijā aizliegts realizēt svina saturošu benzīnu (benzīns, kura sastāvā svina savienojumi,

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

	<p>pārreķināti tīra svina daudzumā, pārsniedz 0,005 g/l (0,0005%) autotransporta līdzekļu, un visurgājēja tehnikas, lauksaimniecības un mežsaimniecības traktoru, kā arī atpūtas kuģu, dzirksteļzādzēdes dzinēju un kompresijaizdedzes dzinēju darbināšanai. (LR MK noteikumi 26.09.2000 noteikumi nr. 332. Minētais ierobežojums nav piemērojams gaisa satiksmes transporta līdzekļiem.</p>
ES likumdošana	<p>Komisijas Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licenzēšanu un ierobežošanu (REACH regula). Eiropas Parlamenta un Padomes regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu (CLP regula).</p>
Nacionālā likumdošana (Latvijas Republika)	<p>LR 01.04.1998. likums "Ķīmisko vielu likums". LR KM 12.03.2002. noteikumi Nr.107 "Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu klasificēšanas, iepakojšanas un marķēšanas kārtība". LR MK noteikumi 15.05.2007. nr. 325 „Darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās”. LR MK 19.04.2011. noteikumi Nr.302 “Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus”. LR 02.11.2006. Vides aizsardzības likums. LR MK 26.06.2007. noteikumi Nr.423 "Pašvaldības, komersanta un iestādes civilās aizsardzības plāna struktūra, tā izstrādāšanas un apstiprināšanas kārtība". LR MK noteikumi 26.09.2000 noteikumi nr. 332 „Noteikumi par benzīna un dīzeļdegvielas atbilstības novērtēšanu”.</p>

15.2. Ķīmiskās drošības novērtējums

Ķīmiskās drošības novērtējums ir veikts visām maisījumā ietilpstošajām vielām. Produkta apzinātie lietošanas veidi ir apskatīti degvielas ražotāja izstrādātajos ekspozīcijas scenārijos. Šajā drošības datu lapā ir iekļauti ekspozīcijas scenāriji, kas atbilst paredzētajam pielietojumam un ir saistīti ar produkta lietošanu pie gala patērētāja neizmainītā veidā (profesionālie vai industriālie lietotāji) un lejamkravas nogādāšanu līdz tam (autocisternās). Drošības datu lapa neietver scenārijus, kas saistīti ar maisījuma un to saturošo vielu ražošanu, starpproduktiem un fasēšanu. Nav paredzēta arī produkta lietošana patērētāju vajadzībām, piem., privātajām automašīnām, zāles plāvējiem utml., jo Latvijā šajā sfērā aizliegts izmantot benzīnu, kura svina saturs pārsniedz 0,005 g/l (0,0005%).

16. CITA INFORMĀCIJA

Literatūras avoti

Ražotāja Shell drošības datu lapa **AVGAS 100LL (<0.1% benzene)**, Version 3.0; 10.04.2013 ECHA vielu datu bāze.

Izmaiņas

Nav.

Saīsināto R frāžu pilns teksts

R12 Īpaši viegli uzliesmojošs.
R38 Kairina ādu.
R20/21/22 Kaitīgs ieelpojot, nonākot saskarē ar ādu un norijot.
R26/27/28 Ļoti toksisks ieelpojot, nonākot saskarē ar ādu un norijot.
R33 Kaitīgas kumulatīvas ietekmes draudi.
R61 Var kaitēt augļa attīstībai
R62 Iespējams kaitējuma risks reproduktīvajām spējām
R63 Iespējams kaitējuma risks augļa attīstībai.
R65 Kaitīgs - norijot var izraisīt plaušu bojājumu.
R67 Tvaiki var radīt miegainību un reiboni.
R51/53 Toksisks ūdens organismiem, var radīt ilglaicīgu negatīvu ietekmi ūdens vidē.
R50/53 Ļoti toksisks ūdens organismiem, var radīt ilgtermiņa nevēlamu ietekmi ūdens vidē.

Saīsināto H formulējumu pilns teksts

H224 Īpaši viegli uzliesmojošs šķidrums un tvaiki.
H300 Norijot iestājas nāve.
H302 Kaitīgs, ja norij.
H304 Var izraisīt nāvi, ja norij vai iekļūst elpceļos.
H310 Nonākot saskarē ar ādu, iestājas nāve.
H315 Kairina ādu.
H330 Ieelpojot, iestājas nāve.
H361 Ir aizdomas, ka var kaitēt auglībai vai nedzimušajam bērnam.
H312 Kaitīgs, ja nonāk saskarē ar ādu.
H332 Kaitīgs ieelpojot.

DROŠĪBAS DATU LAPA

Atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes regulai 1907/2006 (REACH), II pielikumam.

Produkta nosaukums

AVGAS 100LL (<0.1% benzols)

Revīzijas datums

-

Versija:1

Datums

31.03.2014.

H336 Var izraisīt miegainību vai reiboņus.
H373 Var izraisīt orgānu bojājumus ilgstošas vai atkārtotas iedarbības rezultātā
H360 Var kaitēt auglībai vai nedzimušajam bērnam
H400 - Ļoti toksisks ūdens organismiem.
H410 - Ļoti toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām.
H411 Toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām.

Klasifikācijas [CLP/GHS] pilns teksts

Flam. Liq., 1; H224, Uzliesmojoši šķidrums, 1. bīstamības kategorija
Skin Corr., 2; H315 Ādas korozija/kairinājums, 2. bīstamības kategorija
Asp. Tox., 1; H304 Bīstams, ieelpojot, 1. bīstamības kategorija
STOT SE, 3; H336 Toksiska ietekme uz īpašu mērķorgānu – vienreizēja iedarbība, 3. bīstamības kategorija, elpvedu Kairinājums
Repr., 1A; H360Df Toksiska ietekme uz reproduktīvo funkciju, 1.A bīstamības kategorija
Acute Tox., 2; H330 Akūts toksiskums (ieelpojot), 2. bīstamības kategorija
Acute Tox., 1; H310 Akūts toksiskums (ādas), 1. bīstamības kategorija
Acute Tox., 2; H300 Akūts toksiskums (ārējs), 1., 2. bīstamības kategorija
STOT RE, 2; H373 Toksiska ietekme uz īpašu mērķorgānu – atkārtota iedarbība, 2. bīstamības kategorija
Aquatic Acute, 1; H400 Ūdens videi bīstama viela, akūts toksiskums, 1. bīstamības kategorija
Aquatic Chronic, 1; H410 Ūdens videi bīstama viela, hronisks toksiskums, 1. bīstamības kategorija
Aquatic Chronic, 2; H411 Ūdens videi bīstama viela, hronisks toksiskums, 2. bīstamības kategorija.

Klasifikācijas [DSD/DPD] pilns teksts

Xn –Kaitīgs
Xi - Kairinošs
N – Bīstams videi
T- toksisks

Drošības datu lapā sniegtā informācija ir pareiza pamatojoties uz mūsu vislabākajām patreizējām zināšanām. Tā ir paredzēta, lai aprakstītu produkta ietekmi uz veselību, vidi un drošība spasākumus. Tā negarantē produkta kvalitāti vai kādas produkta īpašības.

DROŠĪBAS DATU LAPAS BEIGAS